

savaitę ar metus.

Mokykloje kiekvienas randa savo vietą – jeigu nemėgsti groti solo, įsijungi į ansamblį, įvairius projektus, atitinkančius poreikius ir galimybes. Labai daug padėjo mokinių tėvai, Mokyklos taryba, kurios pirmininkas Egidijus Mensevičius. Ačiū jiems, ypač tokio bendradarbiavimo reikėjo mokantis nuotoliniu būdu.

Yra sakoma, kad jeigu ne kunigaikščio Mykolo Oginskio parama, mes nebūtume turėję Mikalojaus Konstantino Čiurlionio... Džiugu, kad mūsų jaunieji talentai visada sulaukdavo paramos iš Alytaus miesto verslininkų, visuomenininkų. Išskirtinį dėmesį savo buvusiai mokyklai rodo operos primadona Justina Gringytė – ji įkūrė savo vardo labdaros ir paramos fondą, paskyrė mokiniams kasmetines stipendijas, rūpinasi jaunų talentų puoselėjimu, padeda į Alytų pakviesti garsiausius Lietuvos atlikėjus.

Visuomeniniai Zonta, Rotary, Alytaus Dzūkijos LIONS klubai, „Oranžinis choras“, „De Žavu“ choras, UAB „Vita Baltic International“ ir asmeniškai Vladislavas Gunevičius, Antanas Andrulionis, Česlovas Daugėla, Semonas Bondarevas, Marytė Karpavičiūtė-Bagdanavičienė – ačiū Jums už išgytus brangius muzikos instrumentus, vaikų galimybes išvykti į užsienį, sukurtą mokinių stipendijų fondą.

Šiandien mokykla švytinti, atnaujinta, miesto vadovų ir administracijos rūpestis profesionalią kultūrą jaučiamas nuolat, o atėjus energingai ir reikliai vadovei Gabrielei Dambauskaitei, gal mokykla suskambės savo veržlumu, muzikinis kaleidoskopas suksis naujomis spalvomis – juk jaunimas mato kitaip?

– Ypatinga Jūsų veiklos mozaikos dalis – muzikos terapija?

– Alytaus sveikatos sistemos priežiūros ir globos bei slaugos įstaigose jau 2005 metais pradėjau įgyvendinti muzikos terapijos sveikatinimo programas. Kadangi esu dviejų nevyriausybių organizacijų „Senoji muzika“ ir „Etnomuzikos terapijos asociacijos“ vadovė, inicijavau tarptautinius muzikos terapijos projektus, kurių metu į Alytų pakviečiau garsius muzikos terapeutus ir medikus, taikančius muzikos terapiją – doc. dr. Alfredą Lohningerį (Austrija), prof. dr. Gerhardą Tučeką (Austrija), dr. Izabelą Lunjansky (Ispanija) ir kt.

Drauge su šiais mokslininkais pradėjome bendradarbiavimą su Alytaus S. Kudirkos ligoninės Reabilitacijos skyriaus personalu, Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centru. Suradome bendraminčių muzikos mokytojų ir teikėme ligoniams bei neįgaliesiems muzikos terapijos sveikatinimo paslaugas. Čia labai didelį šviečiamąjį darbą atliko ir mums pagelbėjo daktarė Adelė Dimšienė, ligoninės direktorius Artūras Vasiliauskas, tuometinis Medicininės reabilitaci-

jos ir sporto centro direktorius doc. dr. Juozas Jakutis.

2008–2014 metais, finansuojant Alytaus miesto savivaldybei, vykdėme projektą „Gydančios muzikos gijos“. Šio projekto metu su grupe muzikos mokytojų pagal medikų rekomendacijas vykdėme muzikos terapijos sveikatinimo paslaugas Alytaus miesto poliklinikoje, Alytaus S. Kudirkos ligoninėje, lankėme namuose negalinčius judėti po insulto ligonius ir taikėme muzikos terapijos metodus.

Nuolat esu kviečiama skaityti pranešimus Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninėje vykstančiose konferencijose, seminaruose, pavyzdžiui, praktinė-mokslinė konferencija „Paliatyvioji medicina – alternatyva eutanazijai“ (2011); praktinė-mokslinė konferencija „Optimistinė-etinė pasaulėžiūra ir paliatyvi pagalba“ (2012). Nuo 2017-ųjų iki dabar (su pertraukomis dėl pandemijos) muzikos terapijos paslaugas Alytaus neįgaliesiems ar ligoniams teikiame visuomeniniais, savanoriškais pagrindais.

Muzikos terapijos veiklą plėtoju ir akademinio lygmeniu – dėstau jungtinėje Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikos terapijos magistrantūros programoje, vadovauju muzikos terapijos tyrimams, magistrantams. Savo akademinėje veikloje sutikau nuostabių žmonių, mokslininkų, kurie skleidė dvasios šilumą ir proto šviesą, su kuriais visą gyvenimą dalijomės idėjomis, drauge atlikome tyrimus, vedėme seminarus.

Negaliu nepaminėti kai kurių iš jų: prof. dr. Gerhardas Tučekas (Austrija), kiekvieną kartą atvykdamas į Alytų, sako „atrodo, kad grįžčiau į savo namus“. Jis atvežė į Alytų savo kolegas muzikos terapeutus, konsultavo ligoninėje medikus, vedė paskaitas Muzikos mokyklos mokytojams, drauge su juo išleidome knygą „Kai kurie kultūriniai muzikos terapijos aspektai“.

Dr. Ioannis Makris (Graikija), baigė Sorbonos universitetą, apsigynė daktaro disertaciją prancūzų kalba, išleido knygas apie muzikos terapiją, savo gimtajame kaime netoli Atėnų pastatė bažnytelę. Ten skamba varpas ir iš Alytaus... Dabar jis pasirinko specialiujų ugdymosi poreikių vaikų mokyklos mokytojo darbą mažame Graikijos miestelyje.

Su mokslininkėmis iš Libano ir Indijos. Kremsas, Austrija (2014).

Su tarptautine muzikos terapeutų komanda Medicininės reabilitacijos ir sporto centre. Centre – prof. dr. Gerhardas Tučekas.

Atskirą istoriją galima būtų pasakoti apie Ronnie Gardinerį, amerikiečių kilmės perkusininką ir muzikos terapeutą, sukūrusį savo metodą (RGM), padedantį atkurti po smegenų insulto pažeistą kalbą ir raumenų darbą. Šiuo metu jis gyvena Švedijoje, yra apdovanotas Švedijos vyriausybės už nuopelnus muzikos terapijos srityje. Rengiant būsimuosius muzikos mokytojus Lietuvos edukologijos universitete pavyko pasikviesti šį unikalų muzikos terapeutą, kurio paskaitose studentai ir dėstytojai susipažino su daugybe būdų, praktinių pratimų, padedančių koordinuoti kalbos, judesio ir mąstymo procesus pasitelkus muziką.

Su šiais ir daugybe kitų pasaulio mokslininkų susitinku įvairiose pasaulio vietose, tarptautinėse konferencijose, muzikos terapijos kongresuose. Čia skaitau mokslinius pranešimus, kuriuos grindžiu moksliniais tyrimais, atliktais Lietuvoje, taikant lietuvišką muziką, etnokultūrą.

Įkvėpimo semiuosiu iš žmonių, tradicijų, etninės muzikos. Štai Paryžiuje, Amerikos universitete, skaičiau pranešimą „Terapinė etninio meno reikšmė: kas yra bendro tarp Lietuvos ir Turkijos?“. Susidomėjusių buvo tiek daug, kad nebuvo kur atsistoti, kelias dienas prieš mano pranešimą universitete koridoriuose sulaukdavau klausimų: „Tai kas gi bendro tarp tų, tokių skirtingų šalių“? Nevarginsiu skaitytojo moksliniais išvedžiojimais, ir atsakymas paprastas – žmogaus prigimtis ir jos sąlygojama kultūrinė aplinka yra ta bendrystė.

Kai kada tas tarpkultūrinės bendrystės pojūtis įneša ir nuostabos. 2011 metais Pietų Korėjoje, Seule, Sookmyung moterų universitete vykusiame Pasaulio muzikos terapijos kongrese po mano pranešimo, kuriame buvo demonstruojama, kaip nesudėtinga lietuvių liaudies daina, pritaikius tam tikras muzikos terapijos technikas, veikia sužaloto jaunuolio kalbą, išsirikiavo eilė Japonijos muzikos terapeutų, prašančių užrašyti šios dainos melodiją... Žinoma, užrašiau, bet kalbėjome ir apie tai, kad reikia surasti atitikmenį savo tautos kultūroje, muzikoje, dainoje.

– Kas Jums apskritai yra

MOKYTOJO LAIMĖ?

– Mano rankose mokinės, turinčios klausos sutrikimą, laiškas, rašytas prieš dvidešimt metų: „Jeigu šiandien aš šypsausi ir tikiu, kad yra nuostabus muzikos pasaulis, ačiū Jums. Tai Jūs man nutiesėte tiltus į nepažįstamą, pilną virpesių muzikos šalį. Jūsų žodis mane išmokė suprasti, kas aš ir kokia, davė pradžią dideliui ėjimui per didelę žemę“...

Tai ir yra mokytojo darbo prasmė, laimė.

Savo metodiniuose leidiniuose, straipsniuose daug kartų analizavau įvairias mokytojo darbo aktualijas. Jau 2004 metais iškėliau mokytojo padėjėjo poreikio būtinybę (tuo metu Lietuvoje buvo skirti tik keli etatai), padėjau parengti studijų programas, analizavau pedagoginės intuicijos ir mokytojo asmenybės dvasingumo prielaidas. 2016 metais išleidau mokslinę monografiją „Specialusis ir įtraukusis meninis ugdymas“. Joje aprašomi specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių įtraukiojo ugdymo pavyzdžiai. Šių patirčių pagrindu sukūriau naują įtraukiojo meninio ugdymo strategiją, vadinamą laisvai integralia meninio ugdymo sąveika (LIMUS). Ji grindžiama vertybiniais principais, nukreiptais į mokytojo pašaukimo aktualijas: ar mokytojas pakankamai pozityvus, ar jis nori dirbti su kitaip atrodančiu ar mažesniu mokiniu, ar jis pajėgus suderinti pamokos tvarką, struktūrą su mokinio laisve kurti ir savarankiškai veikti, ar jis žino sutrikimų specifiką, pedagogines technikas. 2024 metai netruks ateiti, kai kiekvienas mokinys turės visišką teisę atverti jam patrauklios mokyklos duris. Taigi, mokytojų laukia „aukštojo pilotažo“ laikas.

– Esate ir ne vieno leidinio apie Alytaus kultūros istoriją autorė?

– 1995–1996 metais, paaiškėjęs, kad po Nepriklausomybės atgavimo alytiškai pasigenda istorinių žinių apie savo miesto kultūrą, aplankiau dešimtis senųjų miesto gyventojų, menančių tarpukario Alytaus visuomeninį gyvenimą (Petras Bakanauskas, Aldona Likerauskaitė, Zofija Balkauskienė, Nijolė Jasinskaitė, Pranas Kuncevičius ir kt.),

surinkau medžiagą apie Alytaus miesto muzikinio gyvenimo istoriją. „Alytaus naujienų“ redaktorius Romas Burba pasiūlė padėti, ir 1996 metais buvo išleista pirmoji po Nepriklausomybės atgavimo knyga apie tarpukario muziką Alytuje „Muzikinis tarpukario Alytus“. Papildyta Alytaus kultūros istorija apie vėlesnius dešimtmečius buvo publikuota 2001 metais leidinyje „Alytaus miesto istorijos fragmentai“. 2004 metais, vadovaujant profesorei Reginai Žepkaitei, drauge su doc. dr. Juozu Jakučiu išleidome monografiją „Alytaus istorinė raida“. Alytaus muzikinis gyvenimas detalai aprašytas ir mano knygoje „Skambantys metai“ (2017).

– Kokį vaidmenį Jūsų gyvenime užima Alytaus krašto mokslininkų draugija „Vizija“?

– Kai gyvenimiškai toli nuo didžiųjų miestų, visada šalia norisi turėti bendraminčių būrį, panaudoti savo žinias miestui. Su tokia intencija Alytuje subūrėme buvusius ir gyvenančius miesto ir jo krašto mokslininkus. 2004 metais drauge su kitais Alytuje gyvenančiais ir dirbančiais mokslininkais (Kazimieru Sventicku, Juozu Jakučiu, Vytautu Lubausku ir kt.) įkūrėme Alytaus mokslininkų draugiją „Vizija“, subūrėme per 100 Alytuje gyvenusių mokslininkų, kurių dėka užsimezgė bendradarbiavimas su Lietuvos mokslų akademijos akademikais Antanu Tyla, Antanu Buračiu, Zenonu Rudziku, Algirdu Gaižučiu ir kt. Šie akademikai 2004 metais Mokslo dienų Alytuje metu lankėsi su paskaitomis, konsultavo verslininkus, bendravo su gabiais gimnazijų mokiniais. Vadovaudama šiai draugijai, suorganizavau Alytuje kraštiečių mokslininkų konferencijas „Kad Alytus neišsivaikščiūtų“, „Mokslinė veikla ir regiono siekimai“ ir kt. 2021 metų rugsėjį drauge su krašto mokslininkais atkūrėme ir išplėtėme Alytaus krašto mokslininkų draugiją „Vizija“, buvau išrinkta jos viceprezidente.

– Kaip manote, kodėl taip susiklostė, kad Jums teko tiek daug sudėtingų pareigų, atsakomybės?

– Jaučiu, kad manimi pasitikėjo žmonės. Pasiūlydavo, pakviesdavo dirbti drauge. Gal todėl, kad darbą padarau iki galo, kad nebijau, jeigu bus sunku.

– Kas toliau, gerbiamoji profesore?

– Labai norėčiau pakviesti mokyti muzikos ar dalyvauti muzikos terapijos užsiėmimuose tuos vaikus, kuriems ypač sunku. Turiu išsipareigojimų magistrantams, kvietimų skaityti pranešimus užsienyje konferencijose, plenariniuose posėdžiuose, esu kviečiama vesti mokymus Lietuvos miestuose apie įtraukujį švietimą, muzikos terapiją.

O ir labai mielas mano laisvalaikis – knygos, muzika, tyla ir šalia mylimas žmogus, kuris man visą gyvenimą leido būti savimi.